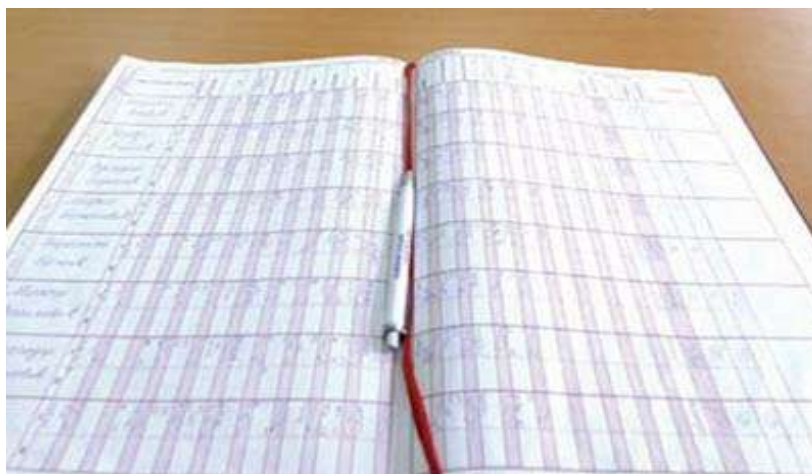

ПРАВИЛНИК О ОЦЕЊИВАЊУ УЧЕНИКА У СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ

("Сл. гласник РС", бр. 82/2015)

Сврха оцењивања

Сврха оцењивања је да:

- унапређује квалитет процеса учења.
- прати остваривање прописаних циљева, исхода, стандарда постигнућа ученика и стандарда квалификација
- прати напредовања ученика у развијању компетенција
- код ученика развија активан однос према учењу, подстиче мотивацију за учење, развија радне навике,
- ученика оспособи за објективну процену сопствених постигнућа и постигнућа других ученика, при чему развија одређени систем вредности.

Оцењивањем се обезбеђује поштовање општих принципа система образовања и васпитања

Принципи оцењивања

принципима при оцењивању:

- 1) **поузданост:** означава усаглашеност оцене са утврђеним, јавним и прецизним критеријумима оцењивања;
- 2) **ваљаност:** оцена исказује ефекте учења (оствареност исхода, ангажовање и напредовање ученика);
- 3) **разноврсност начина оцењивања:** избор одговарајућих и примена различитих метода и техника оцењивања како би се осигурала ваљаност, поузданост и објективност оцена;

Даље...

- 4) ***редовност и благовременост оцењивања***, обезбеђује континуитет у информисању ученика о њиховој ефикасности у процесу учења и ефекат оцене на даљи процес учења;
- 5) ***оцењивање без дискриминације*** и издвајања по било ком основу;
- 6) ***уважавање индивидуалних разлика***, образовних потреба, узраста, претходних постигнућа ученика.

Предмет и врсте оцењивања

- Ученик се оцењује из предмета и владања
-

- Оцена је **описна и бројчана**
-

- **Формативнивно**

- **сумативно и**

- **иницијално оцењивање**

Врсте оцењивања

Формативно оцењивање

- **редовно** проверавање постигнућа и праћење владања ученика ,
- садржи **повратну информацију** и **препоруке** за даље напредовање и
- **евидентира се у педагошкој документацији**

Сумативно оцењивање

- вредновање постигнућа **на крају** програмске целине из предмета и владања.
- оцене су, **по правилу, бројчане** и
- уносе се у прописану **евиденцију-(дневник)**.

Дијагностичко оцењивање

- на почетку школске године наставник процењује **претходна постигнућа ученика**
- резултат иницијалног оцењивања не оцењује се,
- **даје се повратна информација о постигнућима, служи за планирање рада наставника и даље праћење напредовања ученика.**

Начин и поступак оцењивања

- Оцена је јавна и саопштава се ученику одмах по спроведеном поступку оцењивања са образложењем.
- Ученику се не може умањити оцена из предмета због односа према ваннаставним активностима и непримереног понашања.

Оцена изражава:

- „знање“ (критеријуми оцена од 5. до 11. члана)
- ангажовање ученика на настави
- **напредовање у односу на претходни период**
- **препоручу за даље напредовање**

Критеријуми оцењивања

- Критеријуми оцењивања морају бити **усклађени** на нивоу стручног већа у оквиру истог и/или сродних предмета и **усвојени на педагошком колегијуму**.
- Оцењивање из истог предмета у једној школи изводи се на основу **истих или упоредивих критеријума и инструмената оцењивања**.

Писмене провере

- Распоред писмених провера дужих од 15 минута - уписује се у дневник, **објављује за свако одељење на огласној табли**, четири пута у току године према годишњем плану рада школе.
- Распоред и евентуалне промене **утврђује одељењско веће** на препоруку педагошког колегијума.
- Наставник је дужан да обавести ученике о наставним садржајима који ће се проверавати **најкасније пет дана** пре провере.
- Може бити **највише једна провра у дану** - највише **три у току недеље**.
- Уписује се у дневник у року од 8 дана од дана провере.

Понављање писмене провере

- Ако после писмене провере, више од половине ученика једног одељења добије недовољну оцену, писмена провера се понавља за те ученике као и за ученике који нису задовољни оценом.
- Поновљена провера се понавља само једанпут и може да буде организована на часу допунске наставе, али њој мора да претходи час допунске наставе.

Закључивање оцена

- Закључну оцену из предмета утврђује одељењско веће на предлог предметног наставника. Одељењско веће може да **промени предлог искључиво уз образложење према критеријумима Правилника**. Одељењско веће утврђује нову оцену гласањем
- Закључна оцена је бројчана и утврђује се на **основу СВИХ оцена од почетка школске године**.
- Закључна оцена може изузетно да буде и највећа појединачна оцена уписана у дневник. **Закључна оцена не може да буде мања од аритметичке средине(средина 1,5 је оцена 2 и тако редом**

МБШ

- Ученик музичке или балетске школе који је на крају другог полугодишта оцењен позитивном оценом из главног предмета, полаже годишњи испит. На годишњем испиту из главног предмета комисија утврђује оцену на основу показаног знања и вештина на испиту и сагледавања развоја, напредовања и ангажовања ученика током године.
- Ученик музичке или балетске школе полаже годишњи испит и из предмета утврђеног наставним планом и програмом.

Закључивање оцена

- Ученику који има мање од три/две/ оцене у току полугодишта не може се утврдити закључна оцена.
- Предметни наставник је обавезан да ученику који редовно похађа наставу, а нема прописани број оцена, спроведе оцењивање на редовном часу или часу допунске наставе у току трајања полугодишта (у току последње недеље наставе) уз присуство одељењског старешине, члана стручног већа, стручног сарадника (педагога или психолога) или групе ученика.

Усаглашавање оцене

- Одељењски старешина је у обавези да сарађује са предметним наставницима у праћењу развоја и напредовања ученика, прати оцењивање и подстиче наставнике да редовно оцењују ученике.
- У околностима када два или више наставника предлажу јединствену оцену:
 - 1) предлог закључне оцене из предмета одређује се на основу усаглашавања мишљења два или више наставника у односу на утврђене критеријуме;
 - 2) не може се предложити позитивна оцена уколико наставник једног дела предмета предлаже недовољну оцену.

Оцењивање владања

- Владање се оцењује **описно у току полугодишта а бројчано на крају полугодишта** и улази у просек/успех.
- Описна оцена говори о односа према обавезама, другим ученицима и запосленима, школској имовини, односа према изреченој мери... **Описна оцена садржи предлог мера и активности које се планирају ради промене понашања ученика и део је педагошке документације ОС.**
- Поступак закључивања оцена из владања је аналоган предметном закључивању оцена.

Поправљање оцене

Оцена из владања поправља се на предлог одељењског старешине најкасније на крају првог односно другог полугодишта **када ученик показује позитивне промене у свом понашању** и прихвата одговорност за своје поступке након указивања на непримерено понашање или кроз појачан васпитни рад, након изречене васпитне или васпитно-дисциплинске мере.

Повреде из Протокола

- Закључна оцена из владања смањује се и за повреде **Протокола, али само у случају ако након појачаног васпитног рада и изречене васпитне или васпитно-дисциплинске мере, није дошло до позитивне промене у понашању ученика, и то:**
 - Врло добро(4) за 1. ниво насиља
 - Оценом добро (3) за 2. ниво
 - Оценом довољно (2) ученик који понавља понашања описана на 2. нивоу
 - Оценом незадовољавајуће (1) за 3. ниво

Први ниво:

- **Физичко**: ударање чврга, гурање, штипање, гребанье, гађање, чупање, уједање, саплитање, шутирање, прљање, уништавање ствари
- **психичко**: омаловажавање, оговарање, вређање, ругање, називање погрдним именима, псовање, етикетирање, имитирање, „прозивање
- **социјално**: добацивање, подсмивање, искључивање из групе или заједничких активности, фаворизовање на основу различитости, ширење гласина
- **сексуално**: добацивање, подсмивање, искључивање из групе или заједничких активности, фаворизовање на основу различитости, ширење гласина
- **Информационим технологијама**: узнемиравајуће позивање, слање узнемиравајућих порука СМС-ом, ММС-ом.

Други ниво:

- **Физичко**: шамарање, ударање, гажење, цепање одела, „шутке”, затварање, пљување, отимање и уништавање имовине, измицање столице, чупање за уши и косу
- **Психичко**: уцењивање, претње, неправедно кажњавање, забрана комуницирања, искључивање, манипулисање
- **Социјално**: сплеткарење, ускраћивање пажње од стране групе (игнорисање), неукључивање, неприхватање, манипулисање, искоришћавање
- **Сексуално**: сексуално додиривање, показивање порнографског материјала, показивање интимних делова тела, свлачење
- **Информационим технологијама**: оглашање, снимање и слање видео записа, злоупотреба блогова, форума и четовања, снимање камером појединаца против њихове воље, снимање камером насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика.

Трећи ниво:

- **Физичко**: туча, дављење, бацање, проузроковање опекотина и других повреда, ускраћивање хране и сна, излагање ниским температурама, напад оружјем/
- **Психичко**: застрашивање, уцењивање уз озбиљну претњу, изнуђивање новца или ствари, ограничавање кретања, навођење на коришћење наркотичких средстава и психоактивних супстанци, укључивање у деструктивне групе и организације.
- **Социјално**: претње, изолација, малтретирање групе према појединцу или групи, организовање затворених група (кланова) које има за последицу повређивање других.
- **Сексуално**: завођење од стране одраслих, подвођење, злоупотреба положаја, навођење, изнуђивање и принуда на сексуални чин, силовање, инцест.
- **Злоупотребом информационих технологија**: снимање насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика, дечја порнографија.

Неоправдано изостајање

- Ученик који неоправдано изостаје са наставе смањује се оцена из владања на крају полугодишта, уколико након благовремено предузетих мера појачаног васпитног рада и обавештавања родитеља, **није дошло до позитивне промене у понашању**, и то:
 - **Врло добро (4) од 5 до 8 неоправданих**
 - **Добро (3) од 9 до 16 неоправданих**
 - **Довољно (2) од 17 до 25 неоправданих**
 - **Незадовољавајуће (1) 26 и више неоправданих**

Оцењивање на испиту

- Ученик може дневно да полаже испит само из једног предмета.
- Оцена на испиту **утврђује се** на основу остварености прописаних циљева, исхода, стандарда постигнућа ученика и стандарда квалификација **већином гласова укупног броја чланова комисије**, у складу са Законом.
- Оцена комисије је коначна.

Евиденција о успеху ученика

- Наставник **прикупља и бележи податке** о постигнућима ученика, процесу учења, напредовању и развоју ученика у дневнику рада и **својој педагошкој документацији**.
- Под **педагошком документацијом**, сматра се писана или електронска документација наставника **која садржи**:
 - личне податке о ученику и његовим индивидуалним својствима,
 - податке о провери постигнућа,
 - ангажовању ученика и напредовању,
 - датим препорукама,
 - понашању ученика и
 - друге податке од значаја за рад са учеником и његово напредовањ

Подаци унети у педагошку документацију могу бити коришћени за потребе информисања родитеља, приликом одлучивања по приговору или жалби на оцену и у процесу самовредновања и екстерног вредновања квалитета рада установе.

Обавештавање о оцењивању

- На почетку школске године ученици и родитељи се обавештавају о критеријумима, начину, поступку, динамици, распореду оцењивања и доприносу појединачних оцена закључној оцени.
- Одељењски старшина је обавезан да благовремено ,а најмање четири пута годишње, на примерен начин обавештава родитеље о постигнућима ученика, напредовању, мотивацији за учење, владању и другим питањима.

КОЈЕ СУ НОВИНЕ ?

- Формативно, сумативно оцењивање
- Обавезна педагошка документација (пред. наставник и ОС)
- Обавезно иницијално тестирање на нивоу актива
- Критеријуми оцена на нивоу актива, усваја их педагошки кол.
- Писмени/тестови/вежбе морају бити исти или упоредиви, то су они који се раде 4 пута годишње, морају бити објављени, утврђује их о. веће, 5 дана раније морају да се знају садржаји, уписују се након највише 8 дана
- Половина+1 одељења = понавља се вежба...
- 1 дневно, 3 недељно, 1 испит дневно
- Закључивање оцена: СВЕ оцене, аритметичка средина, ОВ...
- Ко нема потребан број оцена...- посебан час –час допунске нас.
- Редовност оцењивања прати ОС
- Информисање родитеља

*Као наставници, о оцењивању би
требало да мислите као о
нечему што радите са
ученицима, а не о нечему што
радите ученицима.*

(J. E. Ormrod

- **Оцену одличан (5) добија ученик који је у стању да:**

- 1) примењује знања, укључујући и методолошка, у сложеним и непознатим ситуацијама; самостално и на креативан начин објашњава и критички разматра сложене садржинске целине и информације; процењује вредност теорија, идеја и ставова;
- 2) бира, повезује и вреднује различите врсте и изворе података;
- 3) формулише претпоставке, проверава их и аргументује решења, ставове и одлуке;
- 4) решава проблеме који имају и више решења, вреднује и образлаже решења и примењене поступке;
- 5) изражава се на различите начине (усмено, писано, графички, практично, ликовно и др.), укључујући и коришћење информационих технологија и прилагођава комуникацију и начин презентације различитим контекстима;
- 6) влада моторичким вештинама које захтевају сложеније склопове покрета, брзину и висок степен координације; влада моторичким вештинама тако што комбинује, реорганизује склопове покрета и прилагођава их специфичним захтевима и ситуацијама тако да дела ефикасно;
- 7) самостално извршава сложене радне задатке поштујући стандардизовану процедуру, захтеве безбедности и очувања околине, показује иницијативу и прилагођава извођење, начин рада и средства новим ситуацијама;
- 8) доприноси групном раду продукцијом идеја, иницира и организује поделу улога и задатака; уважава мишљења других чланова групе и помаже им у реализацији њихових задатака, посебно у ситуацији "застоја" у групном раду; фокусиран је на заједнички циљ групног рада и преузима одговорност за реализацију продукта у задатом временском оквиру;
- 9) утврђује приоритете и ризике и на основу тога планира и организује краткорочне и дугорочне активности и одређује потребно време и ресурсе;
- 10) континуирано показује заинтересованост и одговорност према сопственом процесу учења, уважава препоруке за напредовање и реализује их.

- **Оцену врло добар (4) добија ученик који је у стању да:**
- 1) логички организује и самостално тумачи сложене садржинске целине и информације;
- 2) повезује садржаје и концепте из различитих области са ситуацијама из живота;
- 3) пореди и разврстава различите врсте података према више критеријума истовремено;
- 4) заузима ставове на основу сопствених тумачења и аргумената;
- 5) уме да анализира проблем, изврши избор одговарајуће процедуре и поступака у решавању нових проблемских ситуација;
- 6) изражава се на различите начине (усмено, писано, графички, практично, ликовно и др.), укључујући и коришћење информационих технологија и прилагођава комуникацију задатим контекстима;
- 7) влада моторичким вештинама које захтевају сложеније склопове покрета, брзину и висок степен координације;
- 8) самостално извршава сложене радне задатке према стандардизованој процедури, бира прибор и алате у складу са задатком и захтевима безбедности и очувања здравља и околине;
- 9) планира динамику рада, организује активности у групи, реализује сопствене задатке имајући на уму планиране заједничке продукте групног рада;
- 10) планира и организује краткорочне и дугорочне активности, утврђује приоритете и одређује потребно време и ресурсе;
- 11) континуирано показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и углавном их реализује.

- **Оцену добар (3) добија ученик који је у стању да:**
- 1) разуме и самостално објашњава основне појмове и везе између њих;
- 2) разврстава различите врсте података у основне категорије према задатом критеријуму;
- 3) уме да формулише своје ставове, процене и одлуке и објасни начин како је дошао до њих;
- 4) бира и примењује одговарајуће поступке и процедуре у решавању проблемских ситуација у познатом контексту;
- 5) уме јасно да искаже одређени садржај у складу са захтевом и на одговарајући начин (усмено, писмено, графички, практично, ликовно и др.), укључујући коришћење информационих технологија;
- 6) изводи основне моторичке вештинама угледајући се на модел (уз демонстрацију);
- 7) самостално извршава рутинске радне задатке према стандардизованој процедури, користећи прибор и алате у складу са захтевима безбедности и очувања здравља и околине;
- 8) извршава додељене задатке у складу с циљевима, очекиваним продуктима и планираном динамиком рада у групи; уважава чланове тима и различитост идеја;
- 9) планира и организује краткорочне активности и одређује потребно време и ресурсе;
- 10) показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и делимично их реализује

- **Оцену довољан (2) добија ученик који је у стању да:**
- 1) познаје и разуме кључне појмове и информације и повезује их на основу задатог критеријума;
- 2) усвојио је одговарајућу терминологију;
- 3) закључује директно на основу поређења и аналогije са конкретним примером;
- 4) способан је да се определи и исказе став;
- 5) примењује одговарајуће поступке и процедуре у решавању једноставних проблемских ситуација у познатом контексту;
- 6) уме јасно да исказе појединости у оквиру одређеног садржаја, држећи се основног захтева и на одговарајући начин (усмено, писмено, графички, практично, ликовно и др.), укључујући и коришћење информационих технологија;
- 7) влада основним моторичким вештинама и реализује их уз подршку;
- 8) уз инструкције извршава рутинске радне задатке према стандардизованој процедури, користећи прибор и алате у складу са захтевима безбедности и очувања здравља и околине;
- 9) извршава додељене задатке искључиво на захтев и уз подршку осталих чланова групе; уважава чланове тима и различитост идеја;
- 10) планира и организује краткорочне активности на основу задатих услова и ресурса;
- 11) повремено показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање реализује уз стално праћење.

- **Оцену недовољан (1) добија ученик који**
- не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак.
- Ученик се из изборних предмета прописаних Законом, односно предмета верска настава и грађанско васпитање, оцењује описно на основу остварености циљева, исхода, постигнућа и ангажовања.